

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25CoP/56/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2220200384
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Spálová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2220200384.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Spálová a sudkýň: JUDr. Martina Valentová a Mgr. Lucia Mizerová, v mimosporovej veci starostlivosti súdu o maloleté deti: 1. J. Z., nar. X.X.XXXX, adresa O., I. XXX/XX, 2. K. Z., nar. XX.X.XXXX, adresa tamtiež, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda, deti rodičov - matky: Mgr. D. T., nar. XX.X.XXXX, adresa O., I. XXX/XX, v konaní zastúpenej advokátkou: JUDr. Jolana Černá, so sídlom Jahodná 337 a otca: Ing. X. Z., nar. XX.X.XXXX, adresa M., E. XXXX/X, v konaní zastúpenému advokátskou kanceláriou: Advokátska kancelária JUDr. Peter Wolf, s.r.o., so sídlom Galanta, Hlavná 949/53, IČO: 47 252 987, o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností, o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie otca proti uzneseniu Okresného súdu Dunajská Streda č.k. 9P/9/2020-202 zo dňa 16.9.2020, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie návrh otca maloletých detí na nariadenie neodkladného opatrenia (ktorým sa domáhal, aby súd nariadil, že maloletá J. bude navštevovať základnú školu s vyučovacím jazykom slovenským a maloletá K. materskú školu s vyučovacím jazykom slovenským a zároveň, aby súd uložil otcovi a matke, aby obe maloleté deti prihlásili do niektorej zo škôl s vyučovacím jazykom slovenským v M.) zamietol.

2. Rozhodnutie súd odôvodnil právne na základe aplikácie ust. § 2 ods. 1 zák. č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej aj len CMP), § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, § 326 ods. 1 a § 329 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj len CSP).

3. Súd prvej inštancie skonštatoval, že neodkladné opatrenie možno nariadiť, keď sú osvedčené aspoň základné skutočnosti odôvodňujúce potrebu neodkladnej úpravy pomerov účastníkov. V súvislosti s rozhodovaním o neodkladných opatreniach v konaní o starostlivosti o maloleté deti zmyslom právnej úpravy formou neodkladného opatrenia je ochrana práv detí v prípade konkrétneho ohrozenia, v dôsledku čoho je v týchto veciach potrebné vždy skúmať záujem maloletého na nariadení neodkladného opatrenia, ktorý bude daný predovšetkým vtedy, ak tento záujem bude narušený alebo ohrozený v prípade absencie bezodkladnej úpravy jeho pomerov.

4. Po preskúmaní obsahu predloženého návrhu a vyjadrení dospel prvoinštančný súd k záveru, že návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia nie je dôvodný, nakoľko neodkladnosť dôvodov na nariadenie neodkladného opatrenia nebola v tomto prípade dostatočným spôsobom osvedčená. Súd prvej inštancie nepovažoval návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia za dôvodný, nakoľko sa neosvedčili ani len základné skutočnosti nevyhnutné na bezodkladnú úpravu pomerov účastníkov navrhovaným neodkladným opatrením. Tvrdenia otca maloletých detí o negatívnom dopade zapísania detí do školských zariadení s vyučovacím jazykom maďarským nepostačujú pre okamžitý zásah

súdu formou nariadenia neodkladného opatrenia, a to vzhľadom k tomu, že tieto skutočnosti neboli relevantným spôsobom preukázané, pričom výchova a predovšetkým zdravý vývoj maloletých detí nie je v danom prípade ohrozený. Otec k svojmu návrhu nepriložil žiadne relevantné dôkazy, ktoré by aspoň nasvedčovali, že maloleté deti majú problém so školskou dochádzkou, resp. iné adaptačné problémy v maďarských školských zariadeniach v dôsledku dostatočného neovládania tohto jazyka, ba práve naopak, v prípade maloletej J. sa z predloženej lekárskej správy javí, že ovláda oba jazyky rovnakým spôsobom. Prvoinštančný súd považoval danú otázku v tomto štádiu konania navyše aj za predčasnú, nakoľko predmetná skutočnosť, t.j. eventuálne problémy v súvislosti s navštevovaním školských, ako aj predškolských, zariadení s vyučovacím jazykom maďarským, bude predmetom nasledujúceho znaleckého dokazovania v konaní, po ktorom bude možné vyhodnotiť najlepší záujem maloletých detí náležitým spôsobom, a nie iba na základe tvrdení a odlišného názoru ich rodičov (v rámci znaleckého dokazovania sa bude skúmať, mimo iného, aj vôľa maloletých detí navštevovať slovenskú, resp. maďarskú škôlku/školu, rovnako však aj iné skutočnosti, na základe ktorých by bolo možné identifikovať negatívny dopad dochádzky do maďarskej škôlky/školy na maloleté deti). Súd prvej inštancie na záver neidentifikoval dôvod nariadenia neodkladného opatrenia v danej veci ani na základe tvrdení otca maloletých detí o porušení rodičovských práv a povinností rodiča, ktorému neboli deti v danom prípade zverené (nielen zo strany matky maloletých, ale aj zo strany príslušných inštitúcií) a z neho vyplývajúcej neplatnosti zápisu detí do zariadení s vyučovacím jazykom maďarským, nakoľko prvoinštančný súd mal za to, že otázka posúdenia platnosti, resp. neplatnosti takéhoto konania nemôže byť predmetom rozhodovania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, a to už vzhľadom na procesný charakter tohto štádia konania. Na základe uvedených skutočností okresný súd zamietol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia.

5. Proti tomuto uzneseniu v celom jeho rozsahu podal prostredníctvom svojho právneho zastúpenia odvolanie otec maloletých, v ktorom uplatnil odvolacie dôvody v zmysle § 365 ods. 1 písm. f) CSP, že súd nesprávne zhodnotil skutkový stav a písm. h), že vec nesprávne právne posúdil, pričom sa domáhal, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil tak, že požadované neodkladné opatrenie nariadi.

6. Namietal, že súd prvej inštancie nemal osvedčenú neodkladnosť potreby nariadenia neodkladného opatrenia, hoci deti predtým navštevovali len predškolské zariadenia s vyučovacím jazykom slovenským, čo považuje za dostatočný dôvod neodkladnosti úpravy pomerov navrhnutým spôsobom. Pokiaľ súd tvrdil, že otec nepreukázal negatívny dopad na deti v súvislosti s ich zápisom do zariadení s vyučovacím jazykom maďarským, tak súd popiera podstatu neodkladného opatrenia, ktoré má za cieľ dočasne upraviť pomery, aby sa zamedzilo možnému negatívnemu následku. Pokiaľ súd odkazuje na lekársku správu pedopsychiatra, ktorý mal potvrdiť ovládanie oboch jazykov oboma maloletými rovnakým spôsobom, otec poukazuje na to, že túto otázku mohol posúdiť pedopsychológ a s istotou nie pedopsychiater. Doplnil, že vôľa maloletých detí je v tak nízkom veku otázna. Podľa odvolateľa skutočnosť porušenia otcových rodičovských práv konaním matky bez jeho vedomia a súhlasu pri prihlasovaní detí do školských zariadení, je nespochybniteľná. Svedčí o účelovosti konania matky v podstatných veciach týkajúcich sa maloletých detí otca z rozhodovania vynechať. Rozhodnutie o neplatnosti, resp. posúdenie neplatnosti prihlásenia je predbežnou otázkou pri rozhodovaní či už vo veci samej alebo pri nariadení neodkladného opatrenia. Matka bez ohľadu na vplyv prihlásenia detí do zariadení s vyučovacím maďarským jazykom na deti, ako i rodičovské práva otca, rozhodla sama bez toho, aby brala ohľad na doterajší život a návštevu predškolských zariadení s vyučovacím jazykom slovenským do úvahy.

7. Otec tiež namietal, že súd pri vydávaní neodkladného opatrenia navrhovanom pri začatí konania matkou vôbec nekontaktoval otca, aby si overil pomery u neho a oboznámil sa s jeho stanoviskom a v prípade neodkladného opatrenia navrhovaného otcom, súd bezodkladne návrh doručoval právnenému zástupcovi matky a žiadal ho o vyjadrenie, pričom súčasne rozhodol bez ohľadu na blížiaci sa termín nástupu detí do škôl až 16.9.2020. Súd otcovi maloletého do dňa podania odvolania nezaslal zvukový záznam z pojednávania dňa 21.7.2020.

8. Následne otec v nadväznosti na vyjadrenie matky podaním zo dňa 29.8.2020 uviedol, že tvrdenie o nepravdivosti a neaktuálnosti tvrdení otca matka žiadnym spôsobom nepreukázala. Z tvrdení právnej zástupkyne matky malo vyplývať, že matka nie je zamestnaná v S., avšak na pojednávaní 21.7.2020 zamestnanie matky bolo aktuálne, od uvedeného pojednávania matka nepreukázala, že by zamestnanie zmenila. K odvozu detí do školského a predškolského zariadenia do M. sa pre skutočnosť, že matka

nepreukázala, že má iného zamestnávateľa nepovažoval za potrebné vyjadrovať a stále považoval za aktuálne pravdivé tvrdenie o tom, že matka deti do školy a škôlky nemusí voziť, pomáha jej s tým jej matka. Tvrdenia o tom, že otec v deťoch vyvoláva strach a neistotu otec odmieta. Tvrdenie, že matka sa živí aj prekladmi, matka predložením oprávnenia nijako nepreukázala. V tejto súvislosti otec poukázal a to, že matka má vyštudovaný odbor sociálnej práce na slovenskej vysokej škole a nie odbor jazyka maďarského, pričom vo vyštudovanom odbore nikdy nepracovala. Pochopenie právnej vety rozhodnutia NS ČSR sp. zn. 5Cz 116/67, R17/1968 zo strany matky je odlišné. Matka nemala sama bez otca oprávnenie na uskutočnenie zápisu, keďže jeho rodičovské práva nik neodobral a teda deti zapísala do školy vedome bez otca. Otec zdôraznil, že jeho argumentom pre rozhodnutie o návšteve zariadení s vyučovacím jazykom slovenským deťmi bola skutočnosť, že takéto zariadenia navštevovali aj všetky predchádzajúce roky a rodičia ich cielene nevedli z hľadiska znalosti maďarského jazyka na prestup. Podľa otca deti majú do dnešného dňa silnejšie väzby na M., ako v mieste ich aktuálnej pobytu s matkou. Otec odmietol ovplyvňovanie maloletých dcér a odmietol, že by v nich vyvolával strach a neistotu. V závere poukázal na to, že maloleté deti majú podľa evidencie v centrálnom registri obyvateľstva trvalý pobyt v meste M. a rovnako aj v čase začatia konania, a teda v zmysle § 112 ods. 1 CMP mal byť miestne príslušný Okresný súd Galanta a Okresný súd Dunajská Streda by mal vec postúpiť Okresnému súdu Galanta.

9. Matka, ani procesný opatrovník odvolanie proti predmetnému uzneseniu nepodali, procesný opatrovník sa k doručenému odvolaniu otca písomne nevyjadril.

10. Matka vo svojom písomnom vyjadrení k doručenému odvolaniu otca, podanom prostredníctvom svojej advokátky uviedla, že s uznesením o zamietnutí neodkladného opatrenie plne súhlasí s tým, že rozhodnutie je dôkladne odôvodnené a navrhla, aby odvolací súd odvolanie otca ako neopodstatnené zamietol. Podľa matky otec neosvedčil neodkladnosť nariadenia takéhoto opatrenia, ani existenciu základných skutočností nevyhnutných pre bezodkladnú úpravu pomerov, negatívny dopad zapísania detí do školských zariadení s vyučovacím jazykom maďarským a nepripojil žiadne relevantné dôkazy, ktoré by aspoň nasvedčovali, že maloleté deti majú problém so školskou dochádzkou, resp. iné adaptačné problémy v maďarských školských zariadeniach. V odvolaní sa neuvádzajú žiadne relevantné dôvody, pre ktoré by bolo potrebné napadnuté uznesenie zmeniť. Pokiaľ otec v odvolaní tvrdí, že matka nepreukázala, že by zmenila zamestnanie, matka už na pojednávaní dňa 21.7.2020 predložila akceptačný list od zamestnávateľa v B. S.. Na dôkaz skončenia zamestnania v S. dňom 31.7.2020 predložila ako prílohu k vyjadreniu potvrdenie o zamestnaní vydané predchádzajúcim zamestnávateľom, podľa ktorého pracovný pomer bol ukončený dohodou k 31.7.2020. Pokiaľ otec popiera negatívne pôsobenie na deti, poukázala na to, že aj pri poslednom styku maloletá K. prišla domov s tým, že tato povedal, že mama klame a opýtala sa matky, či naozaj klame. K popieraní oprávnení matky na vykonávanie úradných prekladov matka k vyjadreniu pripojila vysvedčenie Jazykovej školy, Z. XX, I., o štátnej záverečnej skúške zo dňa 22.1.2013 na úrovni C1 z jazyka maďarského s celkovým prospechom „prospela s vyznamenaním“, osvedčenie o živnostenskom oprávnení zo dňa 4.2.2013 na vykonávanie živností „Prekladateľské a tlmočnicke služby - maďarský jazyk“, ako aj certifikát o úspešnom absolvovaní Kurzu prekladateľa a tlmočníka zo dňa 14.10.2017. Tieto doklady podľa matky hodnoverne preukazujú, že má oprávnenie na vykonávanie prekladateľskej a tlmočnickej činnosti a ovláda maďarský aj slovenský jazyk na vysokej úrovni. Pokiaľ otec tvrdí, že maloleté deti majú podľa evidencie v Centrálnom registri obyvateľov do dnešného dňa trvalý pobyt v M., uviedla, že deti boli prihlásené k trvalému pobytu v obci O., o čom pripojila potvrdenie o pobyte zo dňa 29.1.2020, t.j. ešte z obdobia pred podaním návrhu na súd, teda vo veci je príslušný Okresný súd Dunajská Streda. Na vyvrátenie argumentácie otca, že zmena vyučovacieho jazyka školského zariadenia bude mať nepriaznivý vplyv na deti, matka predložila fotokópiu žiackej knižky J., v ktorej má len jednotky a jednotky s hviezdíčkou, čo nasvedčuje tomu, že v škole žiadne problémy nemá. Pokiaľ právny zástupca otca poukazuje na „podstatnú vec“ pri výbere predškolského zariadenia a zariadenia školy, matka tvrdí, že nejde o prípravu na budúce povolanie, ktorá je podľa zákona podstatnou vecou.

11. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (zák. č. 161/2015 Z.z. § 34 Civilného sporového poriadku účinného od 1.7.2016 - ďalej len CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - účastníkom, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d) CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ podľa obsahu použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f) a h)

CSP, v spojení s § 62 ods. 1 zák. č. 162/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku - ďalej len CMP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), s prihliadnutím na prípadné vady konania iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 CMP), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolaniu otca nie je možné priznať úspech, keďže napadnuté uznesenie je vecne správne, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 387 CSP).

12. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, s poukazom na skutočnosti osvedčené obsahom spisu, odôvodnenie preskúmaného uznesenia i argumenty predostreté v odvolacom konaní, bolo posúdiť, či boli splnené zákonné podmienky a dané skutkové okolnosti odôvodňujúce neodkladným opatrením v zmysle návrhu otca nariadiť, že obe deti budú navštevovať príslušnú školu s vyučovacím jazykom slovenským a že rodičom sa ukladá prihlásiť ich na niektorú z takýchto škôl v meste M..

13. Odvolací súd sa stotožnil so skutkovými aj právnymi závermi súdu prvej inštancie, uvedenými v odôvodnení napadnutého uznesenia o potrebe zamietnutia nároku na nariadenie neodkladného opatrenia.

14. V zmysle § 28 zák. č. 36/2005 Z.z. Zákona o rodine (ďalej aj len ZoR) súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa, b) zastupovanie maloletého dieťaťa, c) správa majetku maloletého dieťaťa. Podľa ods. 2 tohto ustanovenia rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

15. V zmysle § 35 ZoR ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o vysťahovaní maloletého dieťaťa do cudziny, o správe majetku maloletého dieťaťa, o štátnom občianstve maloletého dieťaťa, o udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a o príprave na budúce povolanie, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd.

16. V zmysle § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

17. Podľa § 111 písm. h) CMP v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozhoduje o veciach maloletého, o ktorých sa rodičia nevedia dohodnúť.

18. Civilný mimosporový poriadok obsahuje vo svojej tretej časti iba Niektoré ustanovenia o neodkladných opatreniach, preto sa použijú aj na neodkladné opatrenia v nesporovom konaní všeobecné ustanovenia CSP o neodkladných opatreniach, ktorý vo svojom ust. § 325 ods. 2 obsahuje iba demonštratívny výpočet možných typov neodkladných opatrení. Vzhľadom na to je teda možné nariadiť neodkladné opatrenia aj iného obsahu ako vypočítava CSP a teda aj iné neodkladné opatrenia ako výslovne upravuje CSP.

19. V zmysle § 324 CSP pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie (ods. 1). Na konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je príslušný okresný súd (ods. 2). Neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením (ods. 3).

20. V zmysle § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. V ods. 2 pod písm. a) až h) zákon demonštratívne vymenúva možné obsahy neodkladných opatrení. Podľa ods. 3 tohto ustanovenia za podmienok ustanovených osobitným predpisom môže súd nariadiť kontrolu dodržiavania neodkladným opatrením nariadenej povinnosti technickými prostriedkami.

21. Podľa § 328 ods. 1 CSP ak súd nepostupoval podľa § 327 (teda neodmietol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia neobsahujúci predpísané náležitosti, alebo ako nezrozumiteľný alebo neurčitý), nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne. Podľa ods. 2 o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do 30 dní od doručenia návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý

spĺňa náležitosti podľa § 326. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 2 písm. e) rozhodne súd do 24 hodín od doručenia návrhu. Podľa ods. 3 uznesenie, ktorým bolo rozhodnuté o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je súd povinný písomne vyhotoviť a odoslať.

22. V zmysle § 329 ods. 1 CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Podľa ods. 2 pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

23. V zmysle § 330 ods. 1 CSP súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas. Podľa ods. 2 ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

24. V zmysle § 331 ods. 1 CSP návrh na nariadenie neodkladného opatrenia doručí súd ostatným účastníkom až spolu s uznesením, ktorým bolo neodkladné opatrenie nariadené. Ak bol návrh na jeho nariadenie odmietnutý alebo zamietnutý, uznesenie o jeho odmietnutí alebo zamietnutí, ani prípadné odvolanie navrhovateľa súd ostatným stranám nedoručuje; uznesenie odvolacieho súdu im doručí, len ak ním bolo neodkladné opatrenie nariadené. Podľa ods. 2 uznesenie o neodkladnom opatrení súd odošle najneskôr do troch dní od jeho vyhotovenia.

25. Podľa § 332 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

26. Podľa § 333 CSP neodkladné opatrenie zanikne, ak uplynul čas, na ktorý bolo nariadené a podľa § 334 CSP súd na návrh neodkladné opatrenie zruší, ak odpadnú dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

27. V zmysle § 363 CMP súd môže aj bez návrhu zrušiť nariadené neodkladné opatrenie, ak sa zmenia pomery, alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

28. V čl. 24 Charty základných práv Európskej únie ods. 2 je zakotvené, že pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa. Podľa ods. 3 každé dieťa má právo na pravidelné udržiavanie osobných vzťahov a priamych stykov s obidvoma svojimi rodičmi, ak to nie je v rozpore s jeho záujmom.

29. Podľa čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

30. Prijatím Dohovoru o právach dieťaťa sa jednotlivé štáty zaviazali, že ich činnosť bude v súlade s najlepším záujmom dieťaťa a ostatnými článkami Dohovoru. Deti, na rozdiel od dospelých, nemajú možnosť za svoje práva bojovať, svoje práva uplatňovať a vyžadovať žiadnym legitímnym spôsobom, preto deti potrebujú ochranu a špeciálnu starostlivosť, akú dospelí nepotrebujú. V zmysle citovaných článkov Dohovoru aj maloleté dieťa má právo povedať svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú a jeho názor musí byť braný vážne.

31. Nariadením neodkladného opatrenia účastník nenadobúda práva, o ktorých bude rozhodnuté až rozhodnutím vo veci samej. Z uvedeného charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením súd nemusí a zvyčajne pre krátkosť času ani nemôže zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí vždy byť dodržaný formálny postup stanovený pre dokazovanie. Je však nutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, ako i osvedčenie, že je nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy. Nariadenie neodkladného opatrenia v každom prípade podľa cit. § 325 ods. 1 CSP vyžaduje splnenie podmienky, že je daná potreba bezodkladne upraviť pomery (alebo danosť obavy, že exekúcia bude ohrozená). Takáto potreba je daná naliehavosťou situácie, v ktorej vyčkávanie až na prípadné konečné rozhodnutie (vydané po riadne vykonanom dokazovaní) nemusí byť únosným, pretože by zdržanie spôsobené potrebou zachovania

všetkých (o. i. procesných) postupov v konaní o veci mohlo viesť k ujme, ktorú by neskôr šlo len ťažko (ak vôbec) odvrátiť. Vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti je potom z uvedeného pohľadu prioritným záujmom (majúcim sa ochrániť) vytvorenie, resp. za určitých okolností i obnovenie podmienok pre riadny a bezproblémový vývin dieťaťa. Tomuto cieľu je na jednej strane podriadená len obmedzená viazanosť súdu v konaniach návrhmi ich účastníkov (čo sa prejavuje v tom, že súd nemusí akceptovať práve riešenie problému predstreté tým či oným účastníkom konania, ale je povinný sa v tomto smere riadiť výlučne záujmom dieťaťa na preň čo najoptimálnejšej úprave), na druhej strane ale i postup pri dokazovaní v takýchto konaniach. Tu totiž súd na rozdiel od tzv. sporového konania (ktoré je ovládané zásadou zodpovednosti účastníkov za jeho výsledok a kde je tak v značnej miere na procesnej aktivite účastníkov, čo všetko sa v konaní preukáže a s akým výsledkom následne konanie skončí) je povinný i bez návrhu vykonávať všetky dôkazy potrebné na riadne objasnenie skutkového stavu bez ohľadu na to, či ich účastníci navrhli alebo či v tomto smere ostali naopak nečinnými. I v rámci konaní začateľných aj bez návrhu (do ktorej skupiny patrí vo všeobecnosti skupina konaní vo veciach starostlivosti súdov o maloleté deti a špecificky aj konkrétne konanie) však okrem toho treba vidieť nezanedbateľné rozdiely medzi konaním vo veci a konaním o neodkladných opatreniach. Hoci v konaní o neodkladnom opatrení postačuje na vydanie rozhodnutia (na rozdiel od konania vo veci samej) i len osvedčenie skutočností preň významných (kým v konaní o veci je naopak potrebným preukázanie spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti), táto výhoda však má aj svoju druhú stranu, ktorou je relatívne zvýšená miera zodpovednosti navrhovateľa neodkladného opatrenia najmä za osvedčenie nevyhnutnosti navrhovanej dočasnej úpravy pomerov. Je to tak i preto, že už krátkosť zákonom ustanovenej lehoty na nariadenie neodkladného opatrenia na základe návrhu účastníka všeobecne (tu 30 dní od doručenia návrhu podľa § 328 ods. 2 CSP), prakticky vylučuje akékoľvek podstatnejšie vloženie sa súdu do problému než to, že sa overí spoľahlivosť navrhovateľom predložených podkladov a ich dostatočnosť pre navrhované riešenie.

32. Z doposiaľ osvedčeného obsahom spisu vyplýva, že obe maloleté deti pochádzajú z partnerského vzťahu svojich rodičov, ktorí zdieľali spoločnú domácnosť cca od roku 2010 do augusta 2019, kedy sa v dôsledku nezhôd matka aj s maloletými deťmi odsťahovala zo spoločnej domácnosti rodičov do rodinného domu jej matky v O.. Od ukončenia spolužitia sa rodičia nevedia uspokojivo dohodnúť na úprave ich práv a povinností k maloletým deťom, v dôsledku čoho matka podala dňa 4.2.2020 na Okresný súd Dunajská Streda návrh, ktorým žiadala, aby obe maloleté deti boli zverené do jej osobnej starostlivosti, pričom ich bude zastupovať a spravovať ich majetok, otec zaviazaný platiť na deti mesačne výživné vo výške 110,- Eur na maloletú J. a 90,- Eur na maloletú K. a zároveň, aby bol upravený styk otca s matkou. Súčasne s podaním návrhu vo veci samej matka podala aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia o úprave rodičovských práv a povinností.

33. Súd prvej inštancie uznesením č.k. 9P/9/2020-14 zo dňa 11.2.2020 návrhu matky vyhovel a dočasne zveril obe maloleté deti do osobnej starostlivosti matky až do právoplatného skončenia vo veci samej a dočasne upravil styk otca s oboma maloletými. Na odvolanie otca Krajský súd v Trnave ako súd odvolací uznesením č.k. 26CoP/30/2020-75 zo dňa 30.6.2020 napadnuté uznesenie prvoinštančného súdu zmenil tak, že obe maloleté deti ponechal v osobnej starostlivosti matky až do právoplatného skončenia konania vo veci samej a zároveň upravil styk otca s maloletými deťmi.

34. V priebehu konania o veci samej podal otec prostredníctvom svojho právneho zastúpenia návrh na vydanie neodkladného opatrenia zo dňa 17.8.2020 doručený prvoinštančnému súdu v ten istý deň, ktorým sa domáhal, aby súd nariadil, že maloletá J. bude navštevovať základnú školu s vyučovacím jazykom slovenským a maloletá K. materskú školu s vyučovacím jazykom slovenským a aby zároveň uložil otcovi a matke, aby obe maloleté prihlásili na niektorú z príslušných škôl v meste M. s vyučovacím jazykom slovenským a to bezodkladne po doručení uznesenia. Otec svoj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnil v podstate tým, že pri zápise detí do škôl matka rozhodovala sama bez súhlasu a vedomia otca, pričom jeho stanovisko ju nezaujímalo a nebrala ohľad ani na samotné maloleté deti, ktoré napriek doterajšiemu navštevovaniu predškolského zariadenia s vyučovacím jazykom slovenským, prihlásila do škôl s vyučovacím jazykom maďarským, čo je v rozpore so záujmami maloletých detí, pričom tak rozhodla len z dôvodu, aby si uľahčila zabezpečenie dochádzky maloletých detí do škôl v mieste ich aktuálneho bydliska. Preniesla tak starosť na odvedenie detí do týchto zariadení na svoju matku. Poukázal tiež na to, že maloleté deti mali a stále majú všetky sociálne väzby vytvorené v meste M.. V O. nemajú vytvorené nové sociálne kontakty a väzby. Poukázal aj na to, že matka pracuje v meste S., teda každodenne absolvuje cestu do práce a z práce cez mesto M..

35. Ako bolo uvedené vyššie, nevyhnutnou základnou zákonnou podmienkou pre nariadenie neodkladného opatrenia je osvedčenie potreby bezodkladne upraviť dotknuté pomery (keďže v danom prípade obava, že exekúcia bude ohrozená, neprichádza do úvahy), pričom je vždy potrebné brať do úvahy prioritne najlepšie záujmy maloletých detí. Otec maloletých ako navrhovateľ neodkladného opatrenia tvrdil, že je v záujme detí, aby navštevovali školské zariadenia s vyučovacím jazykom slovenským. Svoje stanovisko odôvodňoval v podstate tým, že obe deti doteraz navštevovali predškolské zariadenia s vyučovacím jazykom slovenským a s matkou sa dohodli, že aj následne budú vyučované v školských zariadeniach s vyučovacím jazykom slovenským. Na základe prihlásenia matkou obe deti od septembra 2020 navštevujú predškolské a školské zariadenie s vyučovacím jazykom maďarským v obci O.. Matka takýto krok odôvodnila tým, že býva v O., pracuje v B. S. a nemôže denne jazdiť 80 km navyše, aby deti odvážala do škôlky a školy do M.. Poprela pritom tvrdenie otca, že by sprevádzanie detí do a zo školských zariadení ponechala na svoju matku (starú matku detí).

36. Nielen z vyjadrenia matky, ale aj z vyjadrenia psychiatra vyplýva, že J. plynule spisovne hovorí ako slovenským, tak aj maďarským jazykom. Je dôvodné predpokladať, že tak tomu je aj u mal. Viktórie, vyrastajúcej v rovnakom prostredí. Podľa matkou predloženej kópie žiackej knižky mal. J. v škole prospieva výborne. Tým bolo pre potreby neodkladného opatrenia dostatočne osvedčené, že jazyková bariéra u maloletých detí pri navštevovaní školského zariadenia s vyučovacím jazykom maďarským nie je daná a preto nie je dôvod na vznik adaptačných problémov detí pre príp. neovládanie maďarského jazyka. Odvolací súd pritom považoval za nerozhodné, že sa k tejto otázke vyjadril psychiater (a nie psychológ, ako to namietala otec), keďže psychiater je vzdelaná osoba z verejnej sféry, ktorá dokáže túto otázku dobre posúdiť v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie o neodkladnom opatrení. Napokon otec detí dobrú znalosť oboch jazykov deťmi ani nepopiera. Vychádzajúc z vyššie uvedeného odvolací súd zhodne so súdom prvoinštančným napokon dospel k záveru, že otec v konaní ani neosvedčil (a už vôbec nepreukázal), že návšteva predškolského a školského zariadenia s vyučovacím jazykom maďarským maloletým deťmi je v rozpore s ich najlepšimi záujmami. V konaní nebola preukázaná jazyková bariéra, ktorá by mohla spôsobovať adaptačné problémy v školských zariadeniach s vyučovacím jazykom maďarským. Pre deti je výhodnejšie, ak navštevujú školské zariadenia v blízkosti svojho bydliska (a evidovaného trvalého pobytu) bez nutnosti dennodenného prekonávania niekoľko desiatok kilometrového prevozu. Aktuálne nebolo možné prehliadnuť ani tú skutočnosť, že deti už cca dva mesiace navštevujú matkou vybrané školské zariadenia, na ktoré si už nepochybne zvykli, vybudovali si sociálne kontakty, zabehli sa do nového režimu, aj preto by nebolo v ich záujme, aby za danej situácie došlo k náhle a neodôvodnenej zmene školských zariadení.

37. Zhrnúc vyššie uvedené odvolací súd uzatvára, že za popísanej situácie nebola preukázaná potreba akútnej dočasnej úpravy pomerov maloletých detí v podobe nariadenia, aby navštevovali školské zariadenia s vyučovacím jazykom slovenským a zároveň, aby rodičom bola uložená povinnosť prehlásiť deti do školského a predškolského zariadenia s vyučovacím jazykom slovenským v meste M.. Súd prvej inštancie správne poukázal na to, že dôsledne a komplexne sa otázka najlepšieho záujmu maloletých detí vo vzťahu k výberu školského zariadenia podľa vyučovacieho jazyka bude riešiť v základnom konaní, kde bude predmetom znaleckého dokazovania a kde v súlade s ust. § 43 ods. 1 CMP, keďže obe deti vzhľadom na svoj vek a predpokladanú rozumovú vyspelosť sú už schopné samostatne vyjadriť svoj názor k tejto otázke, bude zisťovaná aj ich vôľa, na ktorú bude potrebné prihliadnuť. Vzhľadom na poukázané, najlepší záujem maloletých nevyžadoval okamžitý zásah súdu meniaci zabehnuté status quo, ktoré nepôsobí na deti negatívne, naopak takáto náhla zmena by mohla nepriaznivo ovplyvniť zdravý vývoj detí.

38. Ďalšie odvolacie argumenty otca odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej už za nerozhodné, bez potreby sa nimi osobitne vysporiadavať. I podľa už konštantnej judikatúry súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi/stranami konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi/stranami konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka/strany konania, ktorú nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov/strán konania (porovnaj napríklad rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na každú otázku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia,

ktoré sa preskúmava (II. ÚS 78/05). Preto na ostatnú odvoláciu argumentáciu odvolateľa zaoberajúcu sa ďalšími okolnosťami prejednávanej veci, vzhľadom na uvedené závery už irelevantnú a nespôsobilú ovplyvniť rozhodnutie, i s poukazom na princíp hospodárnosti konania (čl. 17 OSP), odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

39. S poukazom na vyššie uvedené bolo potom dôvodným, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie, ktorým bol návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia v celom rozsahu zamietnutý, ako vo výroku vecne správne, s použitím § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil.

40. Vzhľadom na to, že sa jedná o konanie o neodkladnom opatrení, ktoré nie je neodkladným opatrením vo veci samej, rozhodne o nároku na náhradu a o výške trov konania o nariadení neodkladného opatrenia, včítane trov tohto odvolacieho konania, v zmysle § 58 CMP, súd prvej inštancie v rozhodnutí, ktorým sa predmetné konanie bude končiť.

41. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP). Oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. Exekučný poriadok, ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie (§ 38 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z.z.). Exekúciu vykoná ten exekútor, ktorého v návrhu na vykonanie exekúcie označí oprávnený a ktorého jej vykonaním poverí súd, ak osobitný predpis alebo tento zákon neustanovuje inak (§ 29 zákona č. 233/1995 Z.z.).

Podľa štvrtej časti CMP (§ 370 až 391) sa postupuje pri výkone rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému. Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia (§ 376 ods. 1 CMP). Súd môže nariadiť výkon rozhodnutia aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP). Podrobnosti výkonu rozhodnutia vo veciach maloletých upravuje vyhl. MS SR č. 207/2016 Z.z.